

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет технологій і дизайну
Кафедра рисунку та проектної графіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій і
дизайну

Тетяна ІВАНШЕНА

2024 р.

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Пластична анатомія людини

Освітня програма Дизайн

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач	Віктор Трачук
Профайл викладача	https://rpg.khmnmu.edu.ua/trachuk-viktor-antonovych/
E-mail викладача	trachukvi@khmnmu.edu.ua
Контактний телефон	0631472583
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=9651
Консультації	Очні: за необхідністю та попередньою домовленістю онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Форма контролю		
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
В	Д	-	-	4,0	120	51	-	51	-	-	69	-	-	+	-

Анотація дисципліни

Дисципліна «Пластична анатомія» є вибірковою дисципліною фахової практичної підготовки і займає важливе місце у підготовці бакалаврів. Дисципліна викладається для студентів денної форми навчання. Процес вивчення дисципліни ґрунтується на використанні традиційних навчальних технологій, зокрема: лабораторних занять, самостійної роботи (підготовка до виконання та захисту лабораторних робіт та доопрацювання аудиторних завдань), що мають допомогти студентам оволодіти фаховими знаннями і спеціальною термінологією в зображенні голови та фігури людини.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Оволодіння навиками побудови рисунка тіла людини методами пластичної анатомії, засвоєння знань анатомічно-пластичних особливостей будови людського тіла. Пластична анатомія відкриває безпосередній зв'язок та можливість втілювати ці знання в реалізацію творчих задумів та досягнення мети при вирішенні та виконанні завдань, пов'язаних з їхнім функціональним та пластично-ергономічним призначенням та зі створенням образності художнього твору.

Завдання дисципліни. Вивчення основних понять та термінології. Остеологія. Будова черепа та скелета людини. Міологія. Будова і форма м'язів людини. Характеристика м'язів різних частин тіла людини. Пропорції чоловічих, жіночих та дитячих фігур. Канони. Формування теоретичних знань та практичних навичок використання знань пластичної анатомії в зображенні людини засобами анатомічного рисунку.

Очікувані результати навчання

За умов успішного опанування навчального матеріалу студент повинен: оволодіти спеціальною термінологією елементів будови тіла людини та навиками малювання фігури людини за уявою з врахуванням її статево - вікових особливостей; застосовувати знання пластично конструктивних особливостей тіла людини при зображенні фігури в статичі та русі; враховувати знання пластичної анатомії при створенні об'єктів дизайну, пов'язаних із зображенням людини, в тому числі в стилізованих.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема розділу	Тема лабораторного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Остеологія. Будова скелета людини.	Лабораторна робота (далі ЛР) 1. Анатомічний малюнок черепа людини в трьох положеннях	Підготовка до виконання ЛР 1.	4	[1] с. 13–25 [2] с. 45, 76–103, 161, 178–180; [4] с. 66–99; [5] с.134
2		–	Підготовка до захисту ЛР 1.	4	
3		ЛР 2. Анатомічний малюнок скелета фігури в двох положеннях	Підготовка до виконання ЛР 2.	8	[1] с. 27–30 [2] с. 45–69, 103–129, 160, 162–175; [4] с. 102–106; [5] с.120
4		–			
5		ЛР 2. Анатомічний малюнок скелета фігури в двох положеннях	Підготовка до захисту ЛР 2.	8	
6		–			
7	Міологія. Будова і форма м'язів. Функції, види роботи і стан м'язів.	ЛР 3. Анатомічний малюнок екорше голови Гудона.	Підготовка до виконання ЛР 3.	4	[1] с. 29–33 [3] с. 7, 24–64, 160, 172–184; [4] с. 101–111; [5] с.11, 109
8		–	Підготовка до захисту ЛР 3.	4	
9		ЛР 4. Анатомічний малюнок екорше торса Гудона.	Підготовка до виконання ЛР 4.	8	[1] с. 35–42 [3] с. 7–18, 56–82, 78, 80–81, 89, 160, 186–187; [4] с. 121–140; [5] с.11, 113; [7] с. 13, 37–38
10		–			
11		ЛР 4. Анатомічний малюнок екорше торса Гудона	Підготовка до захисту ЛР 4.	8	
12		–			
13		ЛР 5. Анатомічні малюнки деталей голови: ока, вуха, носа, губ.	Підготовка до виконання ЛР 5.	4	[1] с. 44–47; [4] с. 121–140; [5] с.11, 13, 25, 44; [7] с. 17, 41–42
14		–	Підготовка до захисту ЛР 5.	4	
15		ЛР 6. Анатомічний малюнок гіпсових частин тіла людини (по 2 позиції): кисть, стопа.	Підготовка до виконання ЛР 6.	4	[1] с. 55–61; [3] с. 90–127; [4] с. 137–152, 201230; [5] с.17, 22, 129; [7] с. 17, 43–44
16		–	Підготовка до захисту ЛР 6.	4	
17		ЛР 6. Анатомічний малюнок гіпсових частин тіла людини (по 2 позиції): кисть, стопа.	Підготовка до захисту ЛР 6. та формування портфолію із анатомічних малюнків, виконаних під час лабораторних занять.	5	

Примітка. * Лабораторні заняття проводяться один раз на два тижні по шість годин.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітньої програми та навчального плану. Студент зобов'язаний відвідувати лабораторні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До лабораторних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності».).

При виконанні лабораторних робіт з дисципліни студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати лабораторну роботу за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою.

Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: якість виконання графічної роботи; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняте рішення; своєчасний захист лабораторної роботи.

Протягом останнього тижня семестру студент має сформувати портфоліо із анатомічних малюнків, виконаних під час лабораторних занять, і здати викладачу на оцінювання. Портфоліо графічних робіт формується у вигляді папки із вкладеними оформленими власними роботами ф. А-2.

Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Контрольні заходи	Семестровий контроль, залік
Лабораторні роботи №:		Портфоліо робіт	
1 – 6			
ВК*:	0,6	0,4	0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання
A	4,75–5,00	Зараховано
B	4,25–4,74	
C	3,75–4,24	
D	3,25–3,74	
E	3,00–3,24	
FX	2,00–2,99	Не зараховано
F	0,00–1,99	

Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Що вивчає «Пластина анатомія» ?
2. Що таке «Остеологія»?
3. Що таке «Міологія»?
4. З яких груп кісток складається скелет людини?
5. Кістки черепа.
6. Кістки грудної клітки та верхніх кінцівок.
7. Кістки тазу та нижніх кінцівок.
8. Будова і форма м'язів людини.
9. Функції, види роботи і стан м'язів.
10. М'язи голови, шиї.
11. Будова ока, носа, губ, вуха.
12. М'язи тулуба, спини, живота.
13. М'язи плеча, передпліччя, кисті руки.
14. М'язи тазу та спини.
15. М'язи стегна, гомілки та стопи.
16. Пропорції жіночої фігури.
17. Пропорції чоловічої фігури.

18. Пропорції тіла дівчаток різного віку.
19. Пропорції тіла хлопчиків різного віку.
20. Пізнавальні зони пластики людського тіла, зумовлені будовою скелету та м'язів.

Рекомендована література

Основна:

1. Барчаї Є. Анатомія для художників. – Будапешт: Корвина, 2021. – 315с.
2. Рибін С. Пластична анатомія. В двох книгах. – Книга 1. Остеологія, артрологія. – Навчальний посібник / С.В. Рибін, В.В. Бобін, С.М. Калашнікова, А.С. Куліш. – Харків, 2019. – 192 с.
3. Рибін С. Пластична анатомія. В двох книгах. – Книга 2. Міологія. Анатомічні пропорції. – Навчальний посібник / С.В. Рибін, В.В. Бобін, С.М. Калашнікова, А.С. Куліш. – Харків, 2019. – 208 с.
4. Vammes Gottfried. Figurliches Gestalten. – Berlin Volk und Wissen Volkseigener Verlag, 2019 – 340 P.

Додаткова:

5. Нетаюх М.А. Латино-український анатомічний словник.- К.: Наукова думка, 2020. – 151с.
6. Пластична анатомія. Альбом рисунків та схем для студентів спеціальності «Дизайн» / М.О. Андрійчук, І.М. Баннова, М.І. Мазур. – Хмельницький: ХНУ, 2014. – 83 с.
7. Рисунок: методичні рекомендації до лабораторних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 022 «Дизайн» / В. С. Литвиненко, В. А. Трачук. Хмельницький: ХНУ, 2023. – 47 с. [Доступ до ресурсу: Модульне середовище для навчання MOODLE. <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=6137>]

Інформаційні ресурси

Модульне середовище. Режим доступу: MOODLE. Доступ до ресурсу <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9651>
Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/page_lib.php
Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.